

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xxiiij. De iudicibus secularibus, qui se in causis capitalibus Clericorum
interponunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

tam imponentes Clericis talia tributa, quam ab eis exigentes, aut etiam ab eis sic imposita sponte solventibus recipientes, vt subtiliter Cardin. Tolotus in expositione Bullæ cæne, §. 3. dub. 5. & §. 9. in fine annotauit.

11 *Demum* hac Bullæ Clausula innouantur Canones editi in Concilio Lateranensi sub Alexandro Papa III. cap. 4. & cap. 19. & in Conc. Lateranensi sub Leone X. sess. 9. super immunitate personarum Ecclesiasticarum, cuius innovationis virtute duo illi Canones iuris ca. Non minus, & c. aduersus, de immunit. Eccles. pristinum suum robur, ac vires accipiunt.

De iudicibus secularibus, qui se in causis capitalibus Clericorum interponunt. Cap. XXIII.

S V M M A R I V M.

- 1 *Iudices* seculares, & alij ministri, se interponentes in causis criminalibus Clericorum, excommunicationem Bullæ cæne incurrunt.
- 2 *Excommunication* decima nona Bullæ cæne, quas personas, & actiones comprehendat.
- 3 *Excommunication* decima nona Bullæ cæne, quæ personas ecclesiasticas a violentia laicorum in causis criminalibus protegit, quando primum in Bulla cæne ponitur.
- 4 *Iudices* seculares quibus in casibus Clericos pro crimine capitali licite capere possint.

Excommunication Decima nona fertur in hæc verba:

1 *Item* excommunicamus, & anathematizamus omnes, & quoslibet Magistratus, & Iudices, Notarios, Scribas, Executores, subexecutores quomodolibet se interponentes in causis capitalibus, seu criminalibus, contra personas ecclesiasticas, illas processando, banniendo, capiendo, seu sententias contra illas proferendo, vel exequendo, sine speciali, specifica, & expressa huius Sanctæ Sedis Apostolicæ licentia, etiamsi talia committentes fuerint Consilij Senatores, Præsidentes, Cancellarij, Vicecancellarij, aut alio quouis nomine nuncupati.

2 *Canonis* huius materia est Sacrilegium, quo offenditur immunitas, & libertas Ecclesiastica in cognitione causarum capitalium, seu criminalium Clericorum. Personæ in hoc Canone contentæ sunt. Primò, quicumque Magistratus. Secundò, Iudices. Tertio, Notarij. Quarto, Scribæ. Quintò, Executores. Sextò, subexecutores. Septimò, Consilij. Octauò, Senatores. Nonò, Præsidentes. Decimò, Cancellarij. Undecimò, Vicecancellarij, facientes, & committentes aliquam ex infrascriptis actionibus. Prima actio est. Quomodolibet se interponere in causis capitalibus, seu criminalibus, contra personas Ecclesiasticas: vbi vox illa *quomodolibet* intelligenda est, iuridicè, vel auctoritatiuè. Secunda est, illas processare. Tertia est, illas bannire. Quarta est, illas capere. Quinta est, sententias contra illas personas proferre. Sexta est, exequi illas sententias; Et hæc omnia sine speciali licentia Sedis Apostolicæ, vt ex verbis ipsius Bullæ colligitur.

3 *Circa* hunc Canonem Nauar. in Manuali cap. 27. num. 71. obseruat, quod sicut Canon præcedens ad iurisdictionem Ecclesiasticam in causis civilibus tuendam ferebatur, ita præsens ad eandem iurisdictionem tuendam in criminalibus fertur. Qui Canon nec in Bullis cæne Iulij III. apud Martin. Ledesim. 2. 4. quæst. 26. art. 2. nec Pauli III. apud Sotum in 4. distin. 22. quæst. 2. art. 3. reperitur, vnde primò omnium in Bullis Pij V. & Gregorij XIII. inuenitur; De qua materia etiam habetur constitutio Frederici Imperatoris, in titu. de Statutis, & Consuetud. §. Item sta-

tuitur, immediatè post libros Feudorum, & referatur in Authentica, Statutum, C. de Episcopis, & Cler. & etiam in iure Canonico habentur multi Canones de hac re, & præcipuè, in c. Si diligenti, de foro compet.

4 *Solent* tamen Doctores excipere duos casus, in quibus iudices seculares, Clericos pro crimine capi alii capere possunt, absque eo quod sententiam excommunicationis incurrant. Primus est, quando cõque & quacunque ex causa Clericus fori privilegium perdidit. Secundus est, quando Clericus in fragranti delicto comprehenditur; tunc enim a Ministris iustitiæ secularis capi poterit non quidem, vt per eos causa cognoscatur, sed vt sic captus Ecclesiastico iudici præsentetur, & pro ratione delicti ab eodem puniatur, de qua re legi potest Alphonsus Vivaldus in expositione Bullæ cæne num. 124.

De occupantibus bona, aut terras Ecclesiæ Romanæ, & supremam Iurisdictionem in illis vsurpantibus.

Cap. XXIV.

S V M M A R I V M.

- 1 *Occupantes* bona, aut terras Ecclesiæ Romanæ, aut Iurisdictionem supremam eius vsurpantes, & consilium, auxilium, aut fauorem præstantes, in Bullam cæne incurrunt.
- 2 *Excommunication* vigesima Bullæ cæne contra quas personas feratur.
- 3 *Terras, & loca* Ecclesiæ Romanæ subiecta quænam sint.
- 4 *Excommunicationis* vigesimæ Bullæ quanta sit antiquitas.
- 5 *Iura* Ecclesiæ Romanæ, quænam in Bulla cæne protegantur.

Excommunication Vigesima fertur in hæc verba:

1 *Item* excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per se, seu alios directè, vel indirectè, sub quocunque titulo, vel colore, inuadere, destruere, occupare, detinere presumpserint, in totum, vel in parte, Almam Urbem, Pharum, Patrimonium Beati Petri in Thuscia, Ducatum Spoletanum, Comitatum Venusinum, Sabinensem, Marchiam Anconitanam, Marsi & Trebarig, Romandiolæ, Campaniæ, & maritimas Prouincias illarumque terras, et loca ac Terras specialis commissionis Arulphorum, Ciuitatesque nostras Bononiam, Cesenam, Ariminum, Beneuentum, Perusium, Anagninam, Ciuitatem Castellum, Tuderinam, Ferrariam, Clomacum, & alias Ciuitates, Terras, & loca, vel iura ad ipsam Romanam Ecclesiam pertinentia, directè, & indirectè, vel immediatè subiecta, necnon supremam Iurisdictionem in illis nobis, & eidem Romanæ Ecclesiæ competentem, de facto vsurpare, perturbare, retinere, & vexare varijs modis presumpunt, necnon adherentes, fautores, & defensores eorum, seu illis auxilium, consilium, vel fauorem quomodolibet præstantes.

2 *Canonis* huius materia est Sacrilegium, quo offenditur Sedes Apostolica in suis locis, & terris, & suprema iurisdictione in illis ex Caieta. in Summa, vbi excommunicatione, c. 17. & Sebast. Medicæ. in Summa peccat. capital. titu. 9. q. 78. num. 26. Personæ principales sunt istæ. Primò, Presumpentes inuadere per se, seu alios, directè, vel indirectè, in totum, vel in partem, terras, Ecclesiæ Romanæ infra enumerandas. Secundò, Destruentes. Tertio, Occupare presumpentes easdem. Quarto, Detinentes easdem. Quintò, de facto vsurpantes easdem terras & loca. Sextò, Perturban-